

Pere LAVACA

Antonio Tirado, Tono per al veïnat, això de les aparences polítiques li ve de tradició familiar, més aviat d'un avi seu, alcalde destituït pel Front Popular de 1936, perquè era republicà «muelle».

Però el nét, de jove, era tota una altra cosa: un eixerit estudiant de dret, que embadalia els companys d'assemblea defensant el programa del PC(I) —Partit Comunista Internacional—, un dels tants avortaments que produí la broma aquella de Carrillo sobre la «reconciliació nacional». L'època (la darrera dels seixanta) no estava, segons l'ortodòxia del PC(I), per a acarona-ments conciliatoris, atesa la defensa que de la carabina de perdigons feia el partit internacionalista. Tono devia anar una mica despistat, ja que no trobà ni el popular tirador de goma amb què defensar la classe obrera. Fet i fet, allò no passava d'un pecat de joventut, ben justificat per la bullent sang adolescent i les urgències de la classe desposseïda, agrupació social, d'altra banda, emba-docada amb els gols d'O Rei Pelé, que el Calvíno de torn ofería per la pantalla el trenta d'abril de cada any.

Un efímer coqueteig amb el PCE —l'autèntic— menà Tono a una temporada de merescut descans, fins que la flebitis del generalet li desvetlà de nou el neguit polític. «El espíritu del doze de febrero» i la posterior transició a càrrec del duc de Suárez, foren el senyal de partida per a l'home destinant a ser el primer alcalde demòcrata després de l'etapa franquista i, també, el primer alcalde castellonenc que, des del segle XIV, no és catalanoparlant, dada simp-

Antonio Tirado, alcalde de Castelló

Hi ha biografies molt peculiars; un bon exemple en seria la d'Antonio Tirado, alcalde de Castelló, advocat de bona família i amb pocs escrúpols a l'hora de «col·locar-se» ben prop dels guanyadors. Fa la impressió, per les dades que ressenyem, que la cursa de Tono no s'ha aturat.

Tono Tirado (el primer per l'esquerra) al costat del seu amic Felipe Guardiola

/ Arxiu

tomàtica que confirma la dèria antinacionalista d'Antonio Tirado.

La transició, entesa des de 1975, agafà Tirado en Procusa, societat de la qual fou fundador, junt amb el seu amic Felipe Guardiola, actual conseller de la Governació, i les respectives esposes. Procusa era una societat que encobria debats polítics sobre la situació del moment. Per allí passaren els diversos representants dels partits polítics, com ara Rafael Menezo (PSPV), Lalo Blay (PCE), Juanjo Vázquez (PSOE) i Benjamí Casañ (independent i a hores d'ara en l'Operació Roca), entre d'altres. Tirado i Guardiola hi feien d'«oyentes», a l'espera del programa polític escaient, potser més d'acord amb el tarannà d'aleshores, més allunyat de les fogoses posicions estudiantils. Fou l'assossegada oratòria de Tierno Galván la que s'endugué els beneplàcits dels

dos amics i de les senyores respectives. Tono i Felipe van convenir que el lloc més assenyat era el PSP, atesa la ineficàcia dels tiradors de goma. Carnet, i el 15-J a tir de pedra.

Tot i amb això, els déus del 15-J no foren propicis al partir del colom a la Plana. Tres dies després de les eleccions, Tirado s'afilià al PSOE. Felipe, per la seua banda, romangué provisionalment fidel al «professor». Però Tono tenia pressa. Ja en tenia prou, de relliscades. Juanjo Vázquez, que després estaria en contra d'ell, avalà el fitxatge de tan insigne advocat. Insigne, si més no, atés el respecte que els «compañeros» de base —jubilat, pensionistes i parents, els que sustenten la O de les sigles— tenien pel nouvingut: Don Antonio, li deien.

I la base, agraïda, llançà Tono a l'«estrellato», fent-lo capdavanter de les llistes socialistes en les eleccions

municipals d'abril de 1979. Quatre partits més es disputaren el consistori castellanenc: UCD, que es féu amb deu regidors; EIC —Esquerra Independent de Castelló—, dos regidors; PCE, dos regidors i CD, un regidor. Aquesta vegada, sí, Tono l'encertà: dotze regidors feren possible la majoria del PSOE, mentre un grapat d'entusiastes desempolsaren les guitarres i cantaren allò de «visca, visca, visca, l'alcalde socialista».

La venjança de Tono

La coalició nacionalista EIC va rebre el supor de la majoria d'associacions de veïns de Castelló, i fou la bèstia negra de Tirado en els plens de l'Ajuntament. Eren temps en què el PSOE, pràcticament arreu del País Valencià, assumia, si no postures clares de valencianisme, sí, almenys, actituds racionals enfront de la desgavellada

UCD. EIC, el cap visible de la qual era el catedràtic Vicent Pitarch, representava la posició dura del nacionalisme i les opcions marginals, posició que treia de polleguera l'alcalde. Tirado no tenia més antagonisme per la banda esquerra que els nacionalistes. El PCE encara clapa el somni de la «conciación» i anava de xec en blanc. Tono s'escorà cap a la dreta i es resistí a tota exigència de normalització valencianista, fent de capdavanter d'allò que el PSOE esdevindria amb el pas dels anys. Així, doncs, en la lluita per la recuperació toponímica Tirado argumentava en contra com podia:

—Oye, Vicente —amollà a Pitarch—, yo he visto el nombre de Castellón (volia dir amb n al final) en periódicos de principio de siglo.

Tal esforç de trellat no li produí cap fissura irreparable. Segons algunes persones consultades, Tirado no parla el valencià perquè s'excusa amb la seua sordesa. Doncs això, compte amb el sord.

Les distintes ajudes que Acció Cultural del País Valencià li ha demanat tampoc no han passat del despatx de la centraleta telefònica del consistori. I, de retruc, les associacions de veïns també reberen el càstig, malgrat les cartes de col·laboració municipal que «las Asociaciones de Vecinos pueden y deben desempeñar», segons la salutació que Tirado, a poc d'ocupar el càrrec, els adreçà.

L'Associació de Veïns «Sant Josep Obrer», que va fer costat a la candidatura EIC, rebé la lletra de l'alcalde encoratjant-los «al más directo conocimiento recíproco tanto de los problemas que afectan al barrio como de las dificul-

tades que obstaculitzen la solució de tals problemes». I, precisament, van ser els obstacles un dels problemes més greus del veïnat enfront d'Antonio Tirado, juntament amb distintes peticions de rebaixes de contribucions que demanaven, per la quantitat de parats que

mania impassible, en contra del PGOU. A més, l'associació exigia que el carrer tingués la direcció i l'alineació marcades en un principi.

El president de la Comissió d'Urbanisme no els volgué rebre, i l'associació de veïns va recórrer al Defensor del Pueblo. Els

bolística de l'equip necessitava anar acompanyada de la construcció d'un nou estadi amb capacitat de públic superior, atés que el Castàlia quedava una mica vell de serveis i cabuda d'espectadors. D'altra banda, la directiva del Castelló optava per un nou estadi en propietat, ja que

el terreny a l'Ajuntament, a fi que aquest el cedís al seu torn al club, exigia la requalificació d'uns altres solars, enclavats en zona verda.

Amb aquests acords, entre el clan Boera i Tirado, la viuda recuperava uns terrenys situats en zona habitable, amb tot el

Tres dies després de les eleccions de 1977, Antonio Tirado s'afilià al PSOE.

viuen al barri, i que no foren ateses.

El barri aconseguí, sent Pitarch titular d'Educació, un solar per a edificar un col·legi públic en el carrer de Gàtova, just enfront d'un solar de propietat privada, que davant alçava una tanca —l'obstacle en qüestió— en un terreny de propietat pública, com és el carrer. L'associació protestà per l'anomalia, que es menjava un tros del col·legi públic, mitjançant una instància que adreçà a l'alcalde, on indicaven que la tanca atemptava contra el PGOU —Pla General d'Ordenació Urbana—. Tirado contestà que el tancat era «provisional» i, per tant, la comissió permanent li havia concedit l'autorització corresponent. El solar autoritzat per la comissió corresponia a un col·legi privat, que aprofità el tros de «tancat provisional» per a fer-hi un minicamp d'esport, en perjudici del col·legi públic. Un any després, l'associació insistia en el fet que la inauguració de l'escola era propera i el «tancat provisional» ro-

A l'alcalde de Castelló li agrada la gestió «d'altura»

Arxiu

veïns reclamaren el dret a ser escoltats en els temes que els afectaven i exposaren que en les oficines municipals els tiraren de mala manera. Aquest problema i d'altres de caire social, com ara habitatges per a gent aturada, sanitat i zones verdes o contribucions rebaixades, no han estat ateses per Antonio Tirado.

Gestions d'altura

La classe dominant de Castelló, i més concretament la viuda i els fills de Boera, clan familiar lligat a diversos sectors econòmics, bé poden agrair la gestió del «socialista» Antonio Tirado. L'any 1981, el CD Castelló pujà a la primera divisió del futbol espanyol. La gesta fut-

bolística de l'equip necessitava anar acompanyada de la construcció d'un nou estadi amb capacitat de públic superior, atés que el Castàlia quedava una mica vell de serveis i cabuda d'espectadors. D'altra banda, la directiva del Castelló optava per un nou estadi en propietat, ja que

en el vell camp es trobaven en situació d'arrendataris municipals.

El poder de convocatòria del futbol, unit a l'eufòria del moment que proporcionava el retorn a la primera divisió, eren una bona excusa per a Tirado, de cara a guanyar-se les simpaties populars. Tono resolgué negociar amb la directiva del Castelló una «permuta» de terrenys. És a dir, l'entitat esportiva deixaria Castàlia, a canvi d'un solar on poder construir un nou estadi de futbol. Però aquest altruisme municipal tenia una tercera implicació: el solar on el CD Castelló hauria d'edificar el nou camp era propietat de la viuda de Boera que, a canvi de cedir

que això comportava de revaloració econòmica del solar. A l'Ajuntament s'encetà una virulenta polèmica, perquè els restants regidors no adscrits al PSOE consideraven que les negociacions s'havien dut a esquenes d'ells. Tirado contestà dient que «tratan de empanar lo que es un éxito de gestión de un ayuntamiento, poniendo reticencias con intereses exclusivamente políticos y electoralistas». Vicente Petit, aleshores portaveu d'UCD, replicà les manifestacions de Tono, afirmant que «si estos acuerdos secretos los hubiese firmado un alcalde de UCD, ya nos hubiesen acusado de tener una cuenta en Suiza». La «gestió

socialista» de Tirado aconseguí situar el neofeixista UCD com a oposició popular d'esquerres.

«Compañero» Tirado

El «compañero» Tono també donaria proves de gestió de solidaritat als respectuosos homònims

gueren solidaritzarse amb els col·lidors, no va fer per impedir que la policia impedís l'entrada d'aliments als tancats, i barrà les dependències interiors de l'ajuntament, fins i tot les que corresponien als regidors solidaris. El «compañero» Tono, Don Antonio, seguia guardant les distàn-

d'UGT. A la tardor de 1981, la majoria de sindicats, i també el socialista, convocaren una manifestació de suport a la vaga de col·lidors de taronges. La manifestació, que en tot moment s'esdevingué amb normalitat, rebé una càrrega brutal per part de la policia. L'actuació de les FOP alçà indignades protestes entre els partits polítics d'esquerra i els sindicats de la Plana, que tot seguit convocaren una reunió. En aquell debat acordaren tancar-se tots en els ajuntaments on els reunits tenien representació, per expressar, així, la disconformitat amb el governador d'UCD.

Tono Tirado no sols no va sumar-se a la protesta, sinó que entrebancà l'actitud dels regidors que vol-

cies amb la base. La seua actitud és tota una altra cosa: és la gestió de barret de copa.

És clar que, com ell mateix va dir públicament abans de les eleccions del 83, Tono Tirado, de socialista, no en té res. El misteri és, llavors, per què el PSOE el va tornar a presentar com a candidat a alcalde. Perquè la dreta local, amb Tono al cap de l'ajuntament, n'està encantada, encantadíssima. Tant que el senyor Tirado, a partir del 87, quan ja no serà alcalde, té clientela assegurada per al seu despatx d'advocat. Clientela solvent, de la que s'hi deixa els diners, i això era, segurament, l'objectiu final de la maniobra. I el PSOE, mentrestant, mirant passar els núvols.

Les places de «Don Antonio»

Les dèries d'Antonio Tirado són les places i els jardins. D'ací, el popular nom de «Tono placetes». Però una ciutat és un munt de problemes greus, problemes que saben de la impotència de l'alcalde de Castelló.

Jordi QUEROL

Don Antonio, Tono, va aconseguir, això sí, un índex de popularitat elevats durant els quatre primers anys d'alcaldia. Després del desgavell urbanístic de les corporacions anteriors, amb un urbanisme demencial que fa que els alumnes d'Arquitectura d'algunes universitats estudien Castelló com a exemple del que no s'ha de fer, qualsevol alternativa era millor. I don Antonio s'ha guanyat un malnom, «Tono placetes»: totes les places de Castelló, o almenys una bona part, han estat renovades, amb jardins o glorietses, amb monuments commemoratius de la Constitució, dels drets humans, de la llibertat d'expressió, de l'heroisme dels liberals anticarlins del XIX (sempre en castellà, això sí).

Com arreu de l'estat, la «síndrome d'alcaldia» va guanyar les eleccions del 83. Probablement, el PSOE sabia el que es feia, electoralment parlant, quan el va fer repetir d'alcalde, contra la voluntat de la majoria dels afiliats locals.

Però aquests quatre anys següents ja no hi ha placetes per inaugurar... i comencen els problemes. Ara vénen quatre anys d'austeritat. I esclaten els

conflictes latents, amagats fins ara entre testos i rosers. I, d'uns mesos ençà, tots els problemes semblen haver esclatat alhora sobre el cap del senyor alcalde i, encara més, sobre el del seu inseparable Villamarín, flamant primer tinent d'alcalde, regidor d'Urbanisme, factòtum del Pla General d'Ordenació Urbana, delegat territorial de la Conselleria de Sanitat, en la qual s'ha succeït a ell mateix, delegat de Sanitat des de l'època franquista...

Problemes amb els empresaris per unes desafortunades declaracions, problemes amb el tema calent de l'hipermercat, problemes amb els veïns del Grau per no complir una resolució del Suprem contra ERT, problemes amb la federació de futbol sala, problemes amb els ecologistes.

«Mediterráneo»: Tirado al costat d'AP

Quan definitivament isqué a subhasta *Mediterráneo*, periòdic únic fins fa ben pocs anys, el del *Movimiento*, es constituïren dues societats anònimes, interessades en la compra: SAMED i PECSA. La primera tenia al darrere un seguit d'empresaris castellonencs i la mà, més o menys dissimulada —poc— d'AP. Eren els mateixos